

חוק העונשין (תיקון מס' 26), התש"ן-1989*

1. במקום סעיף 323 לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹ (להלן - החוק העיקרי), יבוא:
323. הורה או מי שעליו האחריות לקטין בן ביתו שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים, חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו, לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו או חבלה בגופו, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאן על חייו או על בריאותו של הקטין מחמת שלא קיים את חובתו האמורה."
2. בסעיף 337 לחוק העיקרי -
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא: "הפרת חובה של הורה או אחראי";
- (2) בגוף הסעיף, אחרי "לדאוג לבריאותו" יבוא "ולמנוע התעללות בו או חבלה בגופו".
3. בפרק י' לחוק העיקרי, אחרי סימן ו' יבוא:
- "סימן ו': פגיעה בכושרים ובחברי ישע"
- 368.A. בסימן זה -
- "אחראי על קטין או חסר ישע" - כל אחד מאלה:
- (1) הורה או מי שעליו האחריות לצרכי מחייתו, לבריאותו, לחינוכו או לשלמו של קטין או של חסר ישע - מכוח דין, החלטה שיפוטית, חוזה מפורש או מכללא, או מי שעליו האחריות כאמור לקטין או לחסר ישע מחמת מעשה כשר או אסור שלו;
- (2) בן משפחה של קטין או של חסר ישע, שמלאו לו שמונה עשרה שנים ואיננו חסר ישע, והוא אחד מאלה: בן זוגו של הורה, סבן או סבתו, צאצא, אחיו או אחותו, גיסו או גיסתו, דודו או דודתו;
- (3) מי שהקטין או חסר הישע מתגורר עמו או נמצא עמו דרך קבע, ומלאו לו שמונה עשרה שנים; ובלבד שקיימים ביניהם יחסי תלות או מרות.
- "חסר ישע" - מי שמחמת גילו, מחלתו או מוגבלותו הגופנית או הנפשית, ליקויו השכלי או מכל סיבה אחרת, אינו יכול לדאוג לצרכי מחייתו, לבריאותו או לשלמו;
- "מעשה" - לרבות מחדל;
- "פקיד סעד" - מי שמונה לכך לפי חוק;
- "קטין" - כהגדרתו בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962².
- 368.B. (א) התוקף קטין או חסר ישע וגורם לו חבלה של ממש, דינו - מאסר חמש שנים; היה התוקף אחראי על הקטין או על חסר הישע, דינו - מאסר שבע שנים.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) ונגרמה לקטין או לחסר הישע חבלה חמורה, דינו של התוקף - מאסר שבע שנים, ואם היה התוקף אחראי על הקטין או חסר הישע, דינו - מאסר תשע שנים.
- (ג) לענין סעיף זה, "חבלה" - בין גופנית בין נפשית.

* נתקבל בכנסת ביום ל' בחשון התש"ן (28 בנובמבר 1989): הצעת החוק דבריו הסבר פורסמו בהצעות חוק 1947, מיום א' כאב התשמ"ט (2 באוגוסט 1989), עמ' 146.

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226: התשמ"ט, עמ' 80.

² ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

368ג. העושה בקטין או בחסר ישע מעשה התעללות גופנית, נפשית או מניית, דינו – מאסר שבע שנים: היה העושה אחראי על קטין או חסר ישע, דינו – מאסר תשע שנים.

חובת דיווח

368ד. (א) היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה: העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שלושה חדשים.

(ב) רופא, אחות, עובד חינוך, עובד סוציאלי, עובד שירותי רווחה, שוטר, פסיכולוג, קרימינולוג או עוסק במקצוע פרה-רפואי, וכן מנהל או איש צוות כמעון או במוסד שבו נמצא קטין או חסר ישע – שעקב עיסוקם במקצועם או בתפקידם היה להם יסוד סביר לחשוב כי נעברה עבירה בקטין או חסר ישע בידי אחראי עליו – חובה עליהם לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה: העובר על הוראה זו, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ג) היה לאחראי על קטין או חסר ישע יסוד סביר לחשוב כי אחראי אחר על קטין או חסר ישע עבר בו עבירה, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה: העובר על הוראה זו, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ד) נעברה בקטין או בחסר ישע הנמצא כמעון, במוסד או במסגרת חינוכית או טיפולית אחרת, עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 348, או עבירה של גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 368ב (ב) או עבירת התעללות לפי סעיף 368ג, חובה על מנהל או איש צוות במקום כאמור, לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה: העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שישה חדשים.

(ה) חובת דיווח לפי סעיף זה לא תחול על קטין.

(ו) פקיד סעד שקיבל דיווח לפי סעיף זה יעבירו למשטרה בצירוף המלצתו לפעול או להימנע מלפעול בקשר לדיווח, אלא אם כן קיבל אישור שלא להעביר את הדיווח למשטרה מאת אחת הועדות שהקים שר המשפטים לענין זה: חברי ועדה כאמור יהיו נציג פרקליט מחוז והוא יהיה היושב-ראש, קצין משטרה בדרגת רב פקד ומעלה ופקיד סעד מחוזי.

(ז) הגיע למשטרה מידע לפי סעיף זה, תעביר אותו לפקיד סעד, ולא תפעל לפני שתיוועץ בפקיד הסעד.

(ח) בסעיף זה, למעט בסעיף קטן (ד), "עבירה" – עבירה של סיכון החיים והבריאות לפי סעיף 337, עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 348, עבירה של נטישה או הזנחה לפי סעיפים 361 ו-362 ועבירה של תקיפה או התעללות לפי סעיפים 368 ו-368ג.

תקנות

368ה. שר המשפטים, לאחר התייעצות עם שר העבודה והרווחה ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לכיצוע סימן זה¹.

4. בחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960², סעיף 2א – בטל.

5. בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971³, בסעיף 5, בסופו יבוא: "יכן במשפט פלילי על עבירה לפי סעיף 337 או לפי סימן ו' בפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁴, שנעברה בידי בן זוג נגד בן זוג, הורה נגד ילדו או ילד נגד הורהו".

תיקון חוק הנוער
(טיפול והשגחה)

תיקון פקודת
הראיות

¹ ס"ח התש"ך, עמ' 52: התשל"ד, עמ' 83.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

6. בחוק בתי המשפט ונוסח משולב, התשמ"ד-1984⁵
(1) בסעיף 68(ב), במקום פסקה (4) יבוא:
" (4) לשם הגנה על ענייניו של קטין או חסר ישע כהגדרתו בסעיף 368 לחוק העונשין, התשל"ז-1977":
(2) בתוספת השניה, בפסקה 1, לפני "381(ב)" יבוא: "368ב, 368ג".

7. בחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955⁶ -
(1) בסעיף 1, בסופו יבוא:
"קטין" - כהגדרתו בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-
1962":
(2) בסעיף 2, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
" (א) אין מעידים ילד על מעשה עבירה נגד המוסר שנעשה בגופו או בנוכחותו או שהוא חשוד בעשייתו, או על מעשה עבירה של הורה כלפי ילדו לפי סעיפים 337, 368 ו-368 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ואין מקבלים כראיה הודעתו של קטין על מעשה כאמור, אלא ברשות חוקר נוער":
(3) אחרי סעיף 2 יבוא:
2א. בעדותו של קטין המעיד נגד הורה במשפט פלילי כשל עבירה לפי סעיפים 345 עד 349 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, רשאי בית המשפט, אם הוא סבור כי הדבר דרוש כדי למנוע נזק נפשי לקטין, להורות שעדותו תישמע שלא בנוכחות ההורה-הנאשם אלא בנוכחות סניגוריו":
(4) במקום התוספת יבוא:

"העדת קטין
נגד הורה

"תוספת"

(סעיף 1)

עבירות לפי הסעיפים הבאים של חוק העונשין, התשל"ז-1977: 208 עד 211, 345(א) ו-346 עד 349".

דן מרידור
שר המשפטים

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

⁵ ס"ח התשמ"ד, עמ' 195: התשמ"ח, עמ' 186.
⁶ ס"ח התשט"ו, עמ' 96: התשכ"ג, עמ' 9.